ಡಾ || ಸಿಂದಿಗಿ ರಾಜಶೇಖರ *

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯನ ದಿನಚರಿ ಮತ್ತು ರಾಯವಾಚಕಮು-ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ ಕಾಶಿ ವಿಶ್ವನಾಥನ ಸ್ಥಾನಪತಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾದ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಯವಾಚಕಮು ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಮುಖ್ಯವಾದ ಮೂಲಾಧಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿದೆ. ರಾಯವಾಚಕಮು ಹದಿನಾರನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೆಲವು ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವುದರಿಂದ, ಈ ಗ್ರಂಥವು ಬಹುಶಃ ೧೫೯೨ ಮತ್ತು ೧೬೦೨ರ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಯಿತೆಂದು ಬಹುಜನ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

೧೯೮೩ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ.ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದವರು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯನ ದಿನಚರಿ (Diary of Sri Krishnadevaraya) ಎಂಬ ತಾಳೆಗರಿಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯನವರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹದಿನೇಳನೆಯ ಶತಮಾನದ ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ೬೩ ಪುಟಗಳದ್ದಾಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಹದಿನಾರನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮೂಲ ಪ್ರತಿಯಿಂದ ನಕಲುಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹದಿನಾರನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಮೂಲ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ದಿನಚರಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಮುಕ್ಕುತಿಮ್ಮಯ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾದಯ್ಯನವರ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಎಂಬ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯನ ಆಸ್ಥಾನಕವಿಗಳು. ಈ ದಿನಚರಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಆಡುನುಡಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಈ ದಿನಚರಿ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಮೂಲಾಧಾರಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಈ ದಿನಚರಿಯೇ ಮುಂದೆ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಾಯವಾಚಕಮು ಎಂದು ಅಕ್ಷರಶಃ ಭಾಷಾಂತರಗೊಂಡಿತು. ಈ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವಾಗ ಕಾಶಿವಿಶ್ವನಾಥನಯ್ಯನ ಸ್ಥಾನಪತಿಯು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದ ದಿನಚರಿ ಮತ್ತು ತೆಲುಗಿನ ರಾಯವಾಚಕಮುಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ, ದಿನಚರಿಯಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವಾಗ ಸ್ಥಾನಪತಿಯು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿದ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು-ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ-ಸೇರಿಸುವ ಸ್ಥಾನಪತಿಯು ಮೂಲಕೃತಿ ರಚಿತವಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವು ಇದ್ದವೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದರ ಬಗೆಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ಮೂಲ ದಿನಚರಿ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಂತಹ ಸೇರ್ಪಡೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅದರಂತೆ ರಾಯವಾಚಕಮುನಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವ ಭಾಗವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೂಡ ದಿನಚರಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ರಾಯವಾಚಕಮುನ ಪ್ರಾರಂಭ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ ಶ್ರೀ ಕಾಶಿವಿಶ್ವನಾಥನಯ್ಯನ ಸ್ಥಾನಪತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಎನ್. ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ ಮತ್ತು ಸಿ. ವಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವು ಇವರು ರಾಯವಾಚಕಮುವಿನ ರಚನಾ ಕಾಲ ಮತ್ತು ಕಾಶಿವಿಶ್ವನಾಥನಯ್ಯನ ಕಾಲದ ಬಗೆಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವು ಅವರು ಕಾಶಿ ವಿಶ್ವನಾಥನಯ್ಯನು ಮಧುರೆಯ ಎರಡನೇ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನ ಸಹೋದರ ವೀಸಪ್ಪನೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಕನ್ನಡ ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಪತಿ

* ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ವಿಭಾಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ-೫೮೦೦೦೩

ಮತ್ತು ಕಾಶಿವಿಶ್ವನಾಥನಯ್ಯನ ಉಲ್ಲೇಖವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶವಾಗಿದ್ದು, ರಾಯವಾಚಕಮು ಸ್ಥಾನಪತಿಯ ಮೂಲ ರಚನೆಯಾಗಿರದೆ, ಅದು ಮೂಲ ಕನ್ನಡ ದಿನಚರಿಯ ಭಾಷಾಂತರವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕಾಶಿವಿಶ್ವನಾಥನಯ್ಯನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಭಾಷಾಂತರವಾದ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಾಯವಾಚಕಮು ಎಂದು ಕರೆದಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸ್ಥಾನಪತಿಯು ತಾನು ಕನ್ನಡ ಕೃತಿ ದಿನಚರಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಈ ಎರಡೂ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಕೆಲವು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧. ರಾಯವಾಚಕಮು ವೀರನರಸಿಂಹನೇ ಸ್ವತಃ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದನೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಯಾವ ತರಹದ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ದಿನಚರಿಯು ವೀರನರಸಿಂಹನು ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಯುವರಾಜ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ನೇರವೇರಿಸಿದನೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಯ ವಾಚಕಮು ''ಯುವರಾಜ'' ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ದಿನಚರಿಯಿಂದ ತಿಳಿಯುವ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ವೀರನರಸಿಂಹನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ್ದನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

೨. ರಾಯವಾಚಕಮು ಹಾಗೂ ದಿನಚರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಗೂಢಚಾರಿಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಗೂಢಚಾರಿಗಳು ಚೋಳದೇಶ, ಮಲೆಯಾಳ ಮತ್ತು ತುಳುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಹಾಗೂ ಚೆನ್ನಪಟ್ಟಣ, ಗೋಲಕೊಂಡ, ಬೀದರ, ಅಹಮ್ಮದನಗರ, ರಾಜಮಹೇಂದ್ರಿ, ಇಕ್ಕೇರಿ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ, ಉಮ್ಮತ್ತೂರು, ಶಿವನಸಮುದ್ರ, ಪೆನುಗೊಂಡ, ಕಾಂಚಿ, ಚಂದ್ರಗಿರಿ, ತಿರುಪತಿ, ಗಂಡಿಕೋಟೆ, ಗುತ್ತಿ, ನಂದ್ಯಾಲ, ರಾಯಚೂರು, ಮುದಗಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ರಾಯವಾಚಕಮು, ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಿರುವ ಇಕ್ಕೇರಿ, ತಿರುಪತಿ, ಗುತ್ತಿ, ಚೋಳದೇಶ ಮತ್ತು ತುಳುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿಲ್ಲ. ರಾಯವಾಚಕಮು ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸದ ಅನೇಕ ಊರುಗಳನ್ನು, ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಶ್ರೀರಂಗಂ, ಮಧುರೈ, ರಾಮೇಶ್ವರಂ, ಗುರ್ರಮಕೊಂಡ, ಮೈಸೂರು, ನಿಡುಗಲ್, ಕಡಪ, ಬೆಲ್ಲಮಕೊಂಡ, ದೆಹಲಿ, ವಿರಾಟಪುರಂ, ಕೊಂಕಣ, ವಿರಾಟದೇಶಂ, ಮಗಧದೇಶಂ, ವಿದರ್ಭದೇಶಂ, ಕಾಂಭೋಜನಗರ, ಕಾಶ್ಮೀರ ಮತ್ತು ಮತ್ಸ್ಯದೇಶ.

೩. ಈ ಎರಡೂ ಕೃತಿಗಳು ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯನು ಸೈನ್ಯಾಡಳಿತಹಾಗೂ ಆನೆ, ಕುದುರೆದಳ ಬಗೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿದುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂತಹವರಲ್ಲಿ ಗನ್ನೆತಿಮ್ಮನಾಯಕ, ಪೆಮ್ಮಸಾನಿ ರಾಮಲಿಂಗನಾಯಕ, ಬೇಡರ ರಾಮಪ್ಪ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಎರಡೂ ಕೃತಿಗಳು ಹೆಸರಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ದಿನಚರಿಯು ಹೆಸರಿಸುವ ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರಾಯವಾಚಕಮುದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಶಂಕರನಾಯಕ, ಹಂಡೆದೇವಣ್ಣ, ಗುಜ್ಜರಿ ಬಸವಂತರಾವು, ನಂಜಪ್ಪ, ಕುಮಾರ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ, ಪ್ರಧಾನಿತಿಪ್ಪರಸ ಮತ್ತು ಅಪ್ಪನಾಯಕ. ರಾಯವಾಚಕಮು, ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸದ ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರಾರೆಂದರೆ ರಾಚೂರಿ ರಾಮನಾಯುಡು, ಹಂಡೆ ಮಲ್ಲಾರಾವು, ಅಕ್ಕಪ್ಪನಾಯುಡು, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯುಡು, ಮಟ್ಲ ಅನಂತರಾಜು, ಸಾಳುವ ಮಾಕರಾಜು, ಕನ್ನಡ ಬಸವಪ್ಪನಾಯುಡು, ಮತ್ತು ವೇಲುಗೋಟಿಯಾಚಮನಾಯುಡು. ಜೊತೆಗೆ ರಾಯವಾಚಕಮು ಕೆಲವು ರೆಡ್ಡಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಹೆಸರಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ; ಬೊಮ್ಮಿರೆಡ್ಡಿ, ಬಸವಾರೆಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ನಾಗರೆಡ್ಡಿ. ರಾಯವಾಚಕಮುದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಿರುವ ಆದರೆ ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಕೆಲವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಸಮಕಾಲೀನರಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು:

ಅ) ಮಟ್ಲ ಅನಂತರಾಜು : ಇವನು ಎಲ್ಲಮ ರಾಜನ ಮಗ. ಇವನೊಬ್ಬ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಹೆಸರಾಂತ ತೆಲುಗು ಕವಿ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೦೫ರ ಸಿದ್ಧವಟಂ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಟ್ಲ ಅನಂತರಾಜುವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎರಡನೆಯ

ವೆಂಕಟಪತಿಯ (೧೫೮೬-೧೬೧೪) ಬಲಗೈ ಬಂಟನೆಂದು, ಕಾಕುಸ್ಥವಿಜಯಮು ಮತ್ತು ಇತರ ಕೃತಿಗಳ ಕರ್ತೃವೆಂದು, ''ರಾಚಬೆಬ್ಬುಲಿ'' ಎಂಬ ಬಿರು ದಾಂಕಿತನೆಂದು, ಜಮ್ಮುಲಮಡುಗು ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಅಪ್ರತಿಮ ಶೌರ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದವನೆಂದು ಹಾಗೂ ಸಿದ್ಧವಟರಿ ಪಟ್ಟಣದ ಸುತ್ತಲೂ ಕೋಟೆಯೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದವನೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಟ್ಲ ಅನಂತರಾಜು ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬ) **ಸಾಳುವ ಮಾಕರಾಜು :** ಸಾಳುವ ತಿಮ್ಮ ರಾಜನ ಪುತ್ರ, ಸಾಳುವ ಮಾಕರಾಜು, ಎರಡನೆಯ ವೆಂಕಟಪತಿ (೧೫೮೬-೧೬೧೪) ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಶ್ರೀರಂಗನ (೧೬೧೪-೧೬೧೯) ಸಮಕಾಲೀನರು. ಗೊಬ್ಬೂರಿ ಜಗ್ಗರಾಜನ ಪಕ್ಷವಹಿಸಿ ಎರಡನೇ ವೆಂಕಟಪತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ತೂಪ್ಪುರು ಕದನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿ. ಇವನೂ ಸಹ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಸಮಕಾಲೀನನಲ್ಲ.

೪. ಎರಡೂ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೋಟೆಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಈ ಎರಡೂ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಯದುರ್ಗ, ಆದವಾನಿ, ಗುತ್ತಿ, ಗಂಡಿಕೋಟೆ, ಚಂದ್ರಗಿರಿ, ಪೆನುಗೊಂಡ ಮುಂತಾದ ಕೋಟೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಯವಾಚಕಮುನಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಕಾಂಚಿ, ತಿರುಚಿನಾಪಲ್ಲಿ, ಪಡ್ಮೈವೀಡು ಮತ್ತು ಶಿವನಸಮುದ್ರಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಪಾಲಯಂಕೋಟ, ಕುನ್ನತ್ತೂರು ಮತ್ತು ಮಧರೈಗಳು ರಾಯವಾಚಕಮುನಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

೫. ಈ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಕಲಿಂಗ ದಿಗ್ವಿಜಯದ ವಿವರಗಳಿದ್ದು ರಾಯನಿಗೂ ಗಜಪತಿಗೂ ಒಪ್ಪಂದವೇರ್ಪಟ್ಟ ವಿಷಯದ ಬಗೆಗೆ ಕೂಡ ಮಾಹಿತಿ ಇದೆ. ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ಗಜಪತಿಯ ಮಗಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ ವಿಷಯವಿದೆ. ರಾಯವಾಚಕಮು ನಲ್ಲಿ ಈ ಗಜಪತಿ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಮೋಹಿನಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

೬. ಈ ಎರಡೂ ಕೃತಿಗಳು, ರಾಯನು ಕಲುಬರಿಗೆಯ ವಿಜಯದ ಅನಂತರ ತಿರುಪತಿಯ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರನ ದರ್ಶನ ಗೈದು, ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನಿತ್ತ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ರಾಯವಾಚಕಮುದಲ್ಲಿ ಈ ವಿವರಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಕೆಲವಿಷಯಗಳಿವೆ. ದಿನಚರಿ ಕೇವಲ ರಾಯನು ವೆಂಕಟೇಶ್ವರನ ದರ್ಶನಗೈದು ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನರ್ಪಿಸಿದ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದರೆ, ರಾಯವಾಚಕಮು ರಾಯನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ರಾಣಿಯರಾದ ತಿರುಮಲಾದೇವಿ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನಾದೇವಿಯರ ಕಂಚಿನ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿದನೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ದಿನಚರಿ ರಚಿತವಾದ ಅನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಯನು ತಿರುಪತಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಈ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನೆಂದು ಖಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

೭. ರಾಯವಾಚಕಮುನಲ್ಲಿ ಭಾಗ್ಯನಗರದ ಉಲ್ಲೇಖ ವಿದೆ. ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗ್ಯನಗರದ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲ. ಭಾಗ್ಯನಗರ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೯೧ರಲ್ಲಿ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಕುಲಿ ಕುತುಬ್ ಷಹನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾಗ್ಯನಗರ ಅಂದರೆ ಈಗಿನ ಹೈದರಾಬಾದ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಗತಿ ರಾಯವಾಚಕಮು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೯೧ರ ಅನಂತರ ರಚಿತವಾದ ಕೃತಿಯಾಗಿದ್ದುದನ್ನೂ ಖಚಿತ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಪತಿಯು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರುವ ದಿನಚರಿಯನ್ನು ತೆಲುಗಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವಾಗ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

೮. ರಾಯವಾಚಕಮುದ ಕೊನೇಭಾಗದಲ್ಲಿ, ರಾಯನು ಅಲ್ಲಸಾನಿ ಪೆದ್ದನ್ನ ಮತ್ತು ಮುಕ್ಕು ತಿಮ್ಮನ್ನರನ್ನು, ಮನು ಚರಿತ ಮತ್ತು ಪಾರಿಜಾತಾಪಹರಣಂ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದನೆಂದು ಬರುತ್ತದೆ. ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮುಕ್ಕು ತಿಮ್ಮನ್ನ ಮತ್ತು ಮಾದಯ್ಯಗಾರಿ ಮಲ್ಲನ್ನ ರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಸಾನಿ ಪೆದ್ದನ್ನನ ಹೆಸರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ದಿನಚರಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಅನಂತರ ಮನುಚರಿತ ಮತ್ತು ಪಾರಿಜಾತಾಪಹರಣಂ ಕಾವ್ಯಗಳು ರಚನೆಗೊಂಡಿರಬೇಕೆಂಬ ಅಂಶ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು: ರಾಯ ವಾಚಕಮು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ದಿನಚರಿಗಳ ಕೂಲಂಕಷ ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಇಂತಹ

ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ರಾಯವಾಚಕಮುನಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ರಾಯವಾಚಕಮು ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೂ, ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಪಕ ಓದಿನಿಂದಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವ ಇಲ್ಲವೇ ತಪ್ಪಾಗಿ ಓದಲಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದು.

O

ಗ್ರಂಥ ಋಣ

1. ರಾಯವಾಚಕಮು, ಡಾ॥ ಸಿ. ವಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವು (ಸಂಪಾದಕರು) ಹೈದರಾಬಾದ, ೧೯೮೨.
2. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ದಿನಚರಿ, ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಎಂ. ವಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ (ಸಂಪಾದಕರು), ಬೆಂಗಳೂರು, ೧೯೮೩.
3. ಸಿ. ವಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವು, "ರಾಮವಾಚಕಮು, ಇಟ್ಸ್ ಡೇಟ್ ಅಂಡ್ ಹಿಸ್ಟಾರಿಸಿಟಿ". ಗಿರಿಧರಶ್ರೀ-ಎಸ್ಸೆಸ್ ಆನ್ ಇಂಡಾಲಜಿ (ಡಾ॥ ಜಿ. ಎಸ್. ದೀಕ್ಷಿತ ಸಂಭಾವನಾ ಗ್ರಂಥ), ದೇಹಲಿ, ೧೯೮೭.